



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. marraskuuta 2023
(OR. en)

15877/23

LIMITE

FISC 269
ECOFIN 1266

Toimielinten väliset asiat:
2022/0407(CNS)
2022/0409(CNS)
2022/0410(NLE)

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Arvonlisäveroa digitaalisella aikakaudella koskeva paketti – Tilanneselvitys

Tämän ilmoituksen liitteessä olevassa tilannekatsauksessa esitetään puheenjohtajavaltion näkemys asiakohdassa tarkoitettujen ehdotusten käsittelyn tilanteesta ja ehdotuksen tarkastelussa vuoden 2023 toisella puoliskolla saavutetusta edistymisestä.

Pysyvien edustajien komitealle ehdotetaan, että se pyytäisi neuvostoa panemaan merkille tämän ilmoituksen liitteessä esitetyn puheenjohtajavaltion tilannekatsauksen jonkin tulevan istuntonsa esityslistan A-kohtana.

”Arvonlisävero digitaalisella aikakaudella” -paketti

Puheenjohtajavaltion tilanneselvitys

I JOHDANTO

1. Komissio ilmoitti elpymisstrategiaa tukevassa, oikeudenmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevassa vuoden 2020 toimintasuunnitelmassaan arvonlisäveroaloitteesta, jolla tuetaan komission tavoitetta johtaa muutosta kohti vihreämpää ja digitaalisempaa maailmaa, joka on sopusoinnussa sosiaalisen markkinatalouden periaatteiden kanssa. Sen päätavoitteet ovat arvonlisäveron alaisia liiketoimia koskevien raportointivelvoitteiden nykyaikaistaminen, EU:n arvonlisäveron erityisjärjestelmien soveltamisalan laajentaminen ja arvonlisäverokehyksen mukauttaminen alustatalouteen¹.
2. Oikeudenmukaisesta ja tehokkaasta verotuksesta elpymisen aikoina, digitalisaatioon liittyvistä verohaasteista ja veroalan hyvästä hallintotavasta EU:ssa ja sen ulkopuolella marraskuussa 2020 antamissaan päätelmissä neuvosto suhtautui myönteisesti komission ehdotukseen, jolla pyritään selkeyttämään, yksinkertaistamaan ja nykyaikaistamaan EU:n arvonlisäverosääntöjä, ja tuki erityisesti toimia, joilla yksinkertaistetaan edelleen EU:n rajatylittävää kauppaa, vähennetään yritysten ja veroviranomaisten hallinnollista taakkaa ja tehostetaan alv-petosten torjuntaa².
3. Tässä yhteydessä komissio toimitti 8. joulukuuta 2022 paketin ”Arvonlisävero digitaalisella aikakaudella”, joka sisältää kolme ehdotusta:
 - ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta arvonlisäverosääntöjen mukauttamiseksi digiaikaan (muutosdirektiivi)³;
 - ehdotus neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta digiajan edellyttämien alv-alan hallinnollista yhteistyötä koskevien järjestelyjen osalta (muutosasetus)⁴; ja
 - ehdotus neuvoston täytäntöönpanoasetukseksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 muuttamisesta tiettyjä alv-järjestelmiä koskevien tietovaatimusten osalta (täytäntöönpanoasetuksen muutos)⁵.

¹ Asiak. 9844/20 + ADD 1.

² Asiak. 13350/20.

³ Asiak. 15841/22.

⁴ Asiak. 15842/22.

⁵ Asiak. 15843/22.

4. Näillä kolmella ehdotuksella on seuraavat päämäärät:
- a) niillä pyritään nykyaikaistamaan laskutusprosessia siirtymällä yleiseen sähköiseen laskutukseen ja päivittämällä alv-raportointivelvoitteita standardoimalla tiedot, jotka verovelvollisten on toimitettava jokaisesta liiketoimesta, mikä edistäisi veropetosten torjuntaa (digitaalista raportointia koskevia vaatimuksia käsittelevä osa);
 - b) niillä pyritään vastaamaan alustataloudesta perinteisille aloille tasapuolisten toimintaedellytysten osalta aiheutuviin haasteisiin vahvistamalla alustojen roolia arvonlisäveron kantamisessa silloin, kun ne helpottavat lyhytaikaisen vuokramajoituksen tai matkustajaliikennepalvelujen tarjoamista (alustataloutta käsittelevä osa); ja
 - c) ne tukevat tavoitetta vähentää tarvetta rekisteröityä arvonlisävelvolliseksi useissa EU:n jäsenvaltioissa parantamalla nykyisten arvonlisäveron erityisjärjestelmien ja käännetyn verovelvollisuuden järjestelmien toimintaa ja laajentamalla niitä (yhteistä alv-rekisteröitymistä käsittelevä osa).
3. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi lausuntonsa paketista 3. maaliskuuta 2023⁶. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa paketista 27. huhtikuuta 2023⁷. Euroopan parlamenttia on kuultu, ja sen lausunto hyväksyttiin täysistunnossa 22. marraskuuta 2023⁸.

⁶ Asiak. 7071/23.

⁷ Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto ”VAT in the Digital Age”, asiak. ECO/606, <https://www.eesc.europa.eu/fi/our-work/opinions-information-reports/opinions/vat-digital-age>

⁸ Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 22. marraskuuta 2023 ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta arvonlisäverosääntöjen mukauttamiseksi digiaikaan, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0421_FI.pdf; Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 22. marraskuuta 2023 ehdotuksesta neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta digiajan edellyttämien alv-alan hallinnollista yhteistyötä koskevien järjestelyjen osalta, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0422_FI.pdf.

II KÄSITTELY NEUVOSTON VALMISTELUELIMISSÄ

4. Komissio esitteli ehdotuksensa 12. joulukuuta 2022 Tšekin puheenjohtajakaudella verotustyöryhmälle, jossa valtuuskunnat suhtautuivat niihin laajalti myönteisesti. Tämän jälkeen verotustyöryhmä keskusteli kustakin osasta erikseen seuraavasti:
 - a) Digitaalista raportointia koskevat vaatimukset
5. Komissio ehdottaa, että EU:n sisäisten liiketoimien osalta vuonna 2028 siirryttäisiin täysin digitalisoituun pakolliseen liiketoimikohtaiseen raportointijärjestelmään, jonka tukena olisi sähköinen laskutus, josta tulisi oletusarvoinen laskujen laatimisjärjestelmä ja joka perustuisi eurooppalaiseen standardiin. Sähköisistä laskuista poimitut EU:n sisäisiä liiketoimia koskevat tiedot siirrettäisiin EU:n tietokantaan raportoinnin ja valvonnan mahdollistamiseksi. Jäsenvaltioilla olisi myös mahdollisuus siirtyä digitaaliseen raportointijärjestelmään kotimaisten liiketoimien osalta.
6. Verotustyöryhmä analysoi muutosdirektiivin ja muutosasetuksen oikeudellista tekstiä. Puheenjohtajavaltio Ruotsi esitti verotustyöryhmässä käytyjen keskustelujen pohjalta kompromissitekstin, joka koskee uuden järjestelmän tärkeimpiä osa-alueita eli sähköisiä laskuja sekä digitaalista raportointia koskevia vaatimuksia.
7. Ecofin-neuvoston istunnossa kesäkuussa 2023 valtiovarainministerit suhtautuivat yleisesti ottaen myönteisesti komission ehdotusten päälinjauksiin ja ilmaisivat tukensa sekä saavutetulle edistymiselle että tulevalle työlle. Ehdotuksen yhteistä alv-rekisteröitymistä käsittelevän osan suhteen ministerit korostivat, että yhteisön sisäisiä liiketoimia varten on tärkeää luoda yhteinen sähköiseen laskutukseen perustuva raportointikehys. Jäsenvaltioilla oli kuitenkin erilaisia näkemyksiä saavutettavasta yhdenmukaistamisen tasosta.
8. Puheenjohtajavaltio Espanja jatkoi ehdotusten tämän osan käsittelyä esittämällä verotustyöryhmälle sähköistä laskutusta ja digitaalista raportointia koskevan kompromissitekstin. Se myös aloitti VIES-keskusjärjestelmää koskevien artiklojen tarkastelun. Vaikka valtuuskuntien kantojen yhteensovittaminen tästä ehdotuksen osasta edellyttää lisätyötä, Espanjan puheenjohtajakaudella käsitelty kompromissiehdotus voisi toimia lähtökohtana asian jatkokäsittelylle neuvostossa.

b) Alustatalous

9. Arvonlisäveroa digitaalisella aikakaudella koskevan paketin ehdotuksilla pyritään varmistamaan yhteinen ja yksinkertaistettu lähestymistapa alustatalouden verotukseen ja luomaan alv-asioiden osalta tasapuoliset toimintaedellytykset lyhytaikaisen vuokramajoituksen ja matkustajaliikennepalvelujen perinteisille tarjoajille ja alustojen kautta toimiville palveluntarjoajille. Tämän aikaansaamiseksi komissio ehdottaa, että viimeksi mainittujen palvelujen osalta siirryttäisiin ”oletetun luovuttajan tai suorittajan” malliin. Tämä tarkoittaisi yksinkertaisesti sitä, että jos alustan kautta toimiva luovuttaja tai suorittaja ei veloita arvonlisäveroa, alustan olisi veloitettava se.
10. Puheenjohtajavaltio Ruotsi esitti muutosdirektiivissä ja täytäntöönpanoasetuksen muutoksessa olevia alustatalouteen liittyviä artikloja koskevan kompromissitekstin, jossa yksinkertaistetaan ja rajoitetaan oletettua luovuttajaa tai suorittajaa koskevan säännöksen soveltamisalaa ja muutetaan lyhytaikaisen vuokramajoituksen määritelmää.
11. Ecofin-neuvoston istunnossa kesäkuussa 2023 käydyssä periaatekeskustelussa oltiin yleisesti yhtä mieltä siitä, että alustojen roolia lyhytaikaisen vuokramajoituksen ja matkustajaliikennepalvelujen arvonlisäveron kantamisessa on vahvistettava. Useat jäsenvaltiot ilmaisivat kuitenkin huolensa oletetun luovuttajan tai suorittajan mallin osalta, ja eräät ministerit toivoivat jonkin verran liikkumavaraa lyhytaikaisen majoituksen verotusjärjestelmän osalta.
12. Puheenjohtajavaltio Espanja otti ministerien ohjeet huomioon mukauttaessaan oletetun luovuttajan tai suorittajan mallia, jotta se olisi kaikkien valtuuskuntien hyväksyttävissä, ja tarkasteli eri vaihtoehtoja tietynasteisen joustavuuden tarjoamiseksi niille valtuuskunnille, joiden huolena olivat uuden ehdotuksen vaikutukset maidensa talouksiin. Etenkin eräät jäsenvaltiot olivat huolissaan lyhytaikaiseen vuokramajoitukseen sovellettavan yleisen verotuksen vaikutuksista alueellaan kaikentyypiseen majoitustoimintaan, jos sovelletaan yhdenmukaistettua lyhytaikaisen vuokramajoituksen määritelmää.
13. Ottaakseen huomioon kyseiset huolenaiheet puheenjohtajavaltio Espanja pyrki saamaan aikaan tasapainoisen kompromissin, jossa yhdistyvät yhdenmukaistettu pakollinen oletetun luovuttajan tai suorittajan malli ja lyhytaikaisen vuokramajoituksen määritelmä ja joka antaa jäsenvaltioille riittävästi joustovaraa majoitusalan verotuksen kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamiseksi kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltioiden laaja enemmistö kannatti ehdotusta teknisellä tasolla, kun taas yksi jäsenvaltioiden ryhmä pyysi lisäämään joustomahdollisuuksia tai pitäisi niiden lisäämistä parempana.

c) Yhteinen alv-rekisteröityminen

14. Kolmannen tavoitteen osalta komission paketti sisältää useita parannuksia sähköisen kaupankäynnin alv-säännöksiä koskevan paketin myötä viime vuosina käyttöön otettuun järjestelmään sekä joukon uudistuksia, jotka vähentäisivät toimintoja, joiden suhteen on tarpeen suorittaa alv-rekisteröityminen useissa jäsenvaltioissa.
15. Edellä mainittuihin aiheisiin liittyvien eri ehdotusten artiklojen perusteellisen tarkastelun pohjalta puheenjohtajavaltio Ruotsi esitti näitä artikloja koskevan kompromissitekstin valtuuskuntien huolenaiheiden ja ehdotusten huomioon ottamiseksi erityisesti arvonlisäveron erityisjärjestelmien parannusten osalta. Valtuuskunnat pitivät tekstiä askeleena oikeaan suuntaan.
16. Kesäkuussa 2023 Ecofin-neuvosto ilmaisi tukevansa arvonlisäveron erityisjärjestelmien ja käännetyn verovelvollisuuden järjestelmien tehostamista. Muutamat ministerit pyysivät kuitenkin analysoimaan tarkemmin joitakin ehdotetuista uusista ominaisuuksista, kuten oletetun luovuttajan tai suorittajan mallin laajentamista tai pakollista tuontia koskevaa arvonlisäveron erityisjärjestelmää (IOSS).
17. Puheenjohtajavaltio Espanja jatkoi arvonlisäveron erityisjärjestelmien uusien ominaisuuksien käsittelyä seuraavasti:
 - EU:n arvonlisäveron erityisjärjestelmien laajentaminen kotimaisen kuluttajakaupan luovutuksiin ja suorituksiin;
 - omien tavaroiden siirtoja koskevan erityisjärjestelmän lisääminen;
 - yritysten välisiä luovutuksia ja suorituksia koskeva pakollinen käännetty verovelvollisuus tilanteissa, joissa luovuttaja tai suorittaja ei ole sijoittautunut arvonlisäverotuksellisesti jäsenvaltioon, jossa arvonlisävero on maksettava;
 - pakollinen tuontia koskeva arvonlisäveron erityisjärjestelmä (IOSS) sähköisiä rajapintoja varten;
 - oletettua luovuttajaa tai suorittajaa koskevan säännöksen laajentaminen tietyissä tilanteissa; ja
 - käytettyjä tavaroita sekä taide-esineitä koskevat uudet säännöt.
18. Puheenjohtajavaltio Espanja esitti kompromissitekstejä, joissa otetaan huomioon valtuuskuntien kannat näihin uusiin ominaisuuksiin. Erityisesti i) oletettua luovuttajaa tai suorittajaa koskevan säännöksen laajentamista ei säilytetty, ii) taide-esineisiin ja käytettyihin tavaroihin liittyvät komission ehdotuksen osat poistettiin ja iii) pakollista IOSS-järjestelmää koskevat säännökset jätettiin odottamaan keskustelua unionin tullikoodeksin uudistukseen liittyvien alv-näkökohtien yhteydessä⁹.

⁹ Asiak. 9622/23.

19. Verotustyöryhmän kokouksissa 7. ja 14. marraskuuta kaikki valtuuskunnat hyväksyivät puheenjohtajavaltio Espanjan viimeisimmän kompromissitekstin yhteisestä alv-rekisteröinnistä, rajoittamatta kuitenkaan muutamia viimeisiä teknisiä mukautuksia, jotka koskevat esimerkiksi alustojen kansallisten raportointijärjestelmien yhteensopivuutta.

III RATKAISEMATTA OLEVAT KYSYMYKSET

20. Kuten edellä on esitetty, sähköistä laskutusta ja digitaalista raportointia koskeviin vaatimuksiin liittyvän paketin osan hyväksyminen sekä paketin eri osien soveltamisen aloittaminen edellyttävät keskustelujen jatkamista teknisellä tasolla ennen kuin koko paketista voidaan päästä yhteisymmärrykseen.
21. Yhteistä alv-rekisteröitymistä käsittelevän osan suhteen puheenjohtajavaltio katsoo, että teknisen tason keskustelut on saatu päätökseen muutamia teknisiä mukautuksia lukuun ottamatta.
22. IOSS-järjestelmää koskevista säännöksistä on keskusteltava sen perusteella, miten unionin tullikoodexin uudistuksessa edistytään.
23. Alustojen osalta jäsenvaltioiden enemmistö kannatti puheenjohtajavaltion viimeisintä kompromissitekstiä, mutta muutamit valtuuskunnat eivät voineet kannattaa sitä. Osa valtuuskunnista ehdotti oletettua luovuttajaa tai suorittajaa koskevan säännön vapaaehtoista soveltamista, ja muutamit ehdottivat oletettua luovuttajaa tai suorittajaa koskevan säännön korvaamista raportointivelvoitteilla.
24. Nämä kannat vahvistettiin korkean tason verotustyöryhmän kokouksessa. Valtuuskuntien kantojen yhteensovittaminen edellyttää tältä osin lisätyötä.

IV LOPUKSI

25. Puheenjohtajavaltio Espanja pyytää neuvostoa panemaan merkille tämän selvityksen, jotta asian käsittelyssä voidaan edistyä ja hyödyntää tähän mennessä jo saavutettua edistymistä.